

Standardy ochrony osób małoletnich i bezbronnych w Diecezji Toruńskiej

Aktualizacja

Toruń, 2026

Standardy ochrony małoletnich oraz osób bezbronnych w Diecezji Toruńskiej zostały opracowane przez Zespół ds. prewencji. Niniejszy dokument stanowi realizację ustawowego obowiązku ich aktualizacji, która jest przewidziana w cyklu dwuletnim.

Standardy wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2026 roku.

Spis treści

Preambuła.....	4
Wstęp.....	4
Specyfika środowiska diecezjalnego	4
Objaśnienie terminów.....	6
Osoby, ich role i funkcje w Kościele.....	6
Organizacja posługi Kościoła.....	6
Dzieci i osoby bezbronne.....	6
Różne formy przemocy	7
Przestępstwa motywowane seksualnie	8
Osoby dramatu	9
Formy przemocy wobec dziecka.....	9
STANDARD 1: Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w diecezji	11
STANDARD 2: Weryfikacja i formacja kadr diecezjalnych pracujących z dziećmi i osobami bezbronnymi	11
STANDARD 3: Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania.....	12
STANDARD 4: Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym	12
STANDARD 5: Sposób postępowania z osobami podejrzanymi lub oskarżonymi.....	13
STANDARD 6: Zasady chroniące w przestrzeni diecezjalnej.....	13
STANDARD 7: Edukacja dzieci i osób bezbronych.....	14
STANDARD 8: Doskonalenie systemu i wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką.....	14
STANDARD 9: Jakość i ciągłość działań w zakresie prewencji	14
ZAŁĄCZNIKI.....	15
OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA	15
ZAŚWIADCZENIE O DOBREJ OPINII KANONICZNEJ („LETTER OF GOOD STANDING”)	17
OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY DZIECI I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA	18
ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA	19
OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH	22
AKTUALIZAJCA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH.....	23
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI	24
Gdzie i kiedy szukać pomocy?	27

Preambuła

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają małoletni, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [„Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” (Dz.U. 2024 poz. 560) oraz „Ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw” (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Wstęp

W oparciu o raporty badań na temat sytuacji dzieci w Polsce oraz coraz wyraźniejsze zaniepokojenie opinii publicznej postulat opracowania ogólnopolskiej strategii ochrony dzieci przed przemocą w naszym kraju docierał do świadomości społecznej w latach 2016-2018 w kierunku opracowania i wdrożenia „Narodowej strategii walki z przemocą wobec dzieci”. We wnioskach różnych środowisk podkreślano, że potrzebne są działania oparte na wiedzy, empatii, dobrej diagnozie i skoordynowanym zarządzaniu. Uznawano, że obok zagrożeń, na jakie narażone są dzieci i przed którymi należy je chronić, należy skoncentrować uwagę na szukaniu takich form wspierania i ochrony dzieci oraz reagowania na przemoc, które nie tylko będą zabezpieczały je przed dalszą przemocą, lecz także stworzą warunki do świadomego ich udziału w budowaniu bezpiecznych środowisk, czyli wyrzeczenia się wszelkiej przemocy wobec słabszych. Strategia, jaka wyłaniała się z dyskusji, zmierzała do usystematyzowania działań na rzecz dzieci, rozproszonych w licznych aktach prawnych, w spójny program działań realizowanych wszędzie tam, gdzie przebywają dzieci, gdzie się uczą, doskonalą swoje umiejętności artystyczne i sportowe, gdzie otrzymują pomoc w rozwoju duchowym i religijnym.

Wspólnota Kościoła odpowiada na przyjęte przepisy prawa dotyczące ochrony małoletnich i osób bezbronnych nie tylko z konieczności ich implementacji, ale przede wszystkim dlatego, że dostrzega w nich troskę o powierzone im osoby. Odpowiedź pasterzy, osób duchownych i kompetentnych świeckich od wielu lat zaangażowanych w ochronę dzieci oraz osób bezbronnych przed przemocą sprawiła, że Kościół jako jedna z pierwszych instytucji postanowił przyjąć i wdrożyć w swoich placówkach standardy ochrony dzieci przed przemocą. Dlatego Kościół realizując powierzoną mu misję, uważa, że dobro dziecka jest najważniejsze.

Specyfika środowiska diecezjalnego

Diecezja to Kościół partykularny stanowiący określoną wspólnotę wiernych, nad którą pieczę sprawuje biskup diecezjalny przy współpracy z diecezjalnym duchowieństwem. Jako pełna jednostka Kościoła, diecezja posiada strukturę opartą na potrójnej władzy biskupa, który w zarządzaniu nią posługuje się kurią diecezjalną. Wymiar sprawiedliwości realizuje sąd diecezjalny kierowany przez oficjała, natomiast kwestiami majątkowymi zajmuje się ekonom oraz rada ds. ekonomicznych. W strukturze terytorialnej diecezja dzieli się na dekanaty koordynowane przez dziekanów, te zaś składają się z parafii, czyli podstawowych komórek duszpasterskich kierowanych przez proboszczów. Organami doradczymi biskupa są rada kapłańska oraz kolegium konsultorów, a także rada duszpasterska skupiająca duchownych i świeckich, co dopełnia całościowy obraz środowiska

diecezjalnego w świetle prawa kościelnego.

W odniesieniu do osób małoletnich i bezbronnych integralną częścią życia tej struktury jest duszpasterstwo, które dzieli się na kilka podstawowych rodzajów w zależności od realizowanej formy:

- **Duszpasterstwo zwyczajne** (terytorialne lub parafialne) – obejmujące stałą opiekę sakramentalną, liturgiczną i katechetyczną.
- **Duszpasterstwo specjalistyczne** – ukierunkowane na konkretne grupy wiekowe lub społeczne, takie jak duszpasterstwa akademickie, młodzieżowe, liturgiczne czy duszpasterstwo chorych.
- **Duszpasterstwo nadzwyczajne** – powoływane w odpowiedzi na nagłe sytuacje kryzysowe lub specyficzne potrzeby duchowe wiernych.
- **Duszpasterstwo personalne** – otaczające opieką mniejszości narodowe, językowe oraz migrantów przebywających na terenie diecezji.

Wszystkie te działania koordynuje kuria diecezjalna wraz z właściwymi wydziałami. Ponadto działalność na rzecz małoletnich i bezbronnych prowadzona jest przez agendy diecezjalne, ruchy oraz stowarzyszenia, w tym przez bursy, domy rekolekcyjne i domy pielgrzyma prowadzące zbiorowe zakwaterowanie.

W działalność tę w imieniu diecezji zaangażowane są różnicowane grupy osób: duchowni diecezjalni i zakonnicy, osoby konsekrowane, katecheci, alumni seminarium duchownego, liderzy grup oraz wolontariusze świeccy. Z tego względu przyjęte standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w przestrzeni diecezjalnej mają na celu zabezpieczenie ich przed krzywdą i przemocą, w tym przed wykorzystaniem seksualnym. Regulacje te mają charakter obustronny – chronią zarówno uczestników, jak i osoby prowadzące zajęcia i duszpasterstwo.

Szeroki zakres działalności oraz wielość zaangażowanych osób, które mogą mieć dostęp do dzieci i młodzieży oraz wgląd w ich życie prywatne, obciąża wspólnotę Kościoła do szczegółowego dopracowania zasad ochronnych. Sama dynamika życia diecezjalnego zawiera w sobie specyficzne czynniki chroniące przed przemocą, do których należą: poczucie *sacrum*, permanentna formacja, zaufanie społeczne, poczucie przynależności i wzajemnej odpowiedzialności, relacje oparte na zasadach ewangelicznych, wspólnotowość (w tym przynależność młodzieży do pozytywnej grupy rówieśniczej) oraz jawność działań (większość aktywności odbywa się publicznie), podlegająca nadzorowi rodziców. Duchowni są często osobami pierwszego kontaktu, do których o pomoc zwracają się osoby doświadczające krzywdy, poszukujące wsparcia i zrozumienia.

Jednocześnie w specyfice życia diecezjalnego obecne są również czynniki zagrażające, mogące ułatwić zaistnienie przemocy. Należą do nich m.in. wysokie zaufanie społeczne i autorytet, atmosfera zależności i posłuszeństwa sprzyjająca zachowaniu tajemnicy oraz brak zewnętrznego nadzoru. Ryzyko niesie także nawiązywanie relacji o charakterze ekskluzywnym, polegających na faworyzowaniu poszczególnych osób. Zagrożeniem może stać się również emocjonalna lub osobista niedojrzałość prowadzących, w tym tzw. charyzmatycznych i autorytarnych liderów.

Objaśnienie terminów

Osoby, ich role i funkcje w Kościele

- **ksiądz, kapłan, duchowny** – ochrzczony mężczyzna, który przyjął święcenia kapłańskie.
- **osoby konsekrowane** – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego. Należą do nich członkowie stowarzyszeń zakonnych oraz świeckie osoby konsekrowane.
- **osoba świecka** – członek Kościoła katolickiego bez święceń.
- **biskup** – biskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich.
- **proboszcz** – prezbiter mianowany przez biskupa diecezjalnego na urząd proboszcza.
- **wolontariusz** – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.

Organizacja posługi Kościoła

- **diecezja** – diecezja, archidiecezja, ordynariat lub prałatura personalna Kościoła łacińskiego i eparchia Kościoła wschodniego.
- **parafia** – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.
- **instytucja kościelna** – każdy wyodrębniony ośrodek prowadzący działalność religijną, edukacyjną czy charytatywną (np. szkoła katolicka, seminarium duchowne, dom zakonny, wydawnictwo). Staje się podmiotem w sensie prawnym, gdy przyznano jej odrębną osobowość prawną
- **duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne** – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Obejmuje celebrowanie liturgii, zapewnienie porad i wsparcia duchowego, edukację, poradnictwo, opiekę medyczną i pomoc w potrzebie. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.
- **duszpasterstwo diecezjalne** – duszpasterstwa, wspólnoty, grupy gromadzące młodych ludzi, w tym wolontariaty, wakacyjne spotkania młodych, festiwale młodzieżowe, rekolekcje wyjazdowe, wspólnoty różnych stanów, pielgrzymki piesze, pielgrzymki autokarowe, środowiska harcerskie. To dzieła, które mogą działać przy parafiach, ale mają struktury diecezjalne.

Dzieci i osoby bezbronne

- **dziecko** – osoba poniżej 18. roku życia.
- **małoletni** – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat lub nie

zawarła małżeństwa, z małoletnim zrównana jest osoba, która trwale jest niezdolna posługiwać się rozumem.

- **nieletni** – w rozumieniu prawa karnego osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17. roku życia.
- **wiek bezwzględnej ochrony** – wiek niższy niż wiek zgody. Czynność seksualna z osobą w wieku ochronnym jest czynem zabronionym (wykorzystaniem seksualnym), a osoba dopuszczająca się jej i lub doprowadzająca do niej podlega odpowiedzialności karnej. W Polsce obecnie wynosi 15 lat.
- **dziecko wykorzystane seksualnie** – każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony, jeśli osoba dojrzała seksualnie, czy to przez świadome działanie, czy też przez zaniedbywanie swoich społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko, dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej („Standing Committee on Sexually Abused Children”).
- **opiekun** – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy lub osoba uprawniona przez rodzica).
- **zgoda opiekuna** – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).
- **osoba bezbronna** – w Liście Apostolskim „Vos Estis Lux Mundi” (art. 1 ust. 2 b) określana jako dorosły bezradny, to każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

Różne formy przemocy

- **uwikłanie** – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, lęku, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, poniżenia, zniewolenia, zależności, dominacji, niemożności bycia sobą, nieszczerości, braku autentyczności, przemocy emocjonalnej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej.
- **nadużycie** – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania, a nadużywać oznacza użyć ponad miarę oraz wykorzystać coś w niewłaściwy sposób lub w nadmiernym stopniu (SJP).
- **nadużycie władzy** – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby. Może przybierać różne formy i obejmować sytuacje, w których dana osoba ma władzę nad inną osobą na mocy swojego związku (np. pracodawca i pracownik, nauczyciel i uczeń, trener i sportowiec, rodzic lub opiekun i dziecko, duchowny/osoba zakonna i parafianin) i wykorzystuje tę władzę na swoją korzyść.
- **przemoc duchowa** – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.

- **przemoc domowa** – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 „Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”).
- **zaniedbanie (wobec osoby dorosłej)** – niezapewnienie przez opiekuna środków niezbędnych do życia osobie, którą się opiekuje.
- **przemoc wobec osób starszych** – pojedyncze lub powtarzające się działanie lub brak odpowiedniego działania, mające miejsce w jakimkolwiek związku, w którym oczekuje się zaufania, które powoduje krzywdę lub cierpienie starszej osoby.
- **przemoc emocjonalna (dorośli)** – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.
- **bullying** – znęcanie, zastraszanie, prześladowanie werbalne, społeczne, a także fizyczne.
- **gaslighting** – przemoc psychiczna polegająca na manipulowaniu drugą osobą w taki sposób, że ofiara przemocy z czasem przestaje ufać swoim osądom, staje się zdezorientowana, zależniona i traci zaufanie do swojej pamięci czy percepcji. Jeśli manipulacja jest stosowana stale i metodycznie, może w końcu doprowadzić do tego, że ofiara zacznie kwestionować swoje zdrowie psychiczne. W ten sposób manipulator przejmuje nad nią całkowitą kontrolę.
- **grooming (wobec dorosłego)** – zachowania mające na celu izolację osoby, uczynienie jej zależną, skłonną do zaufania i bardziej podatną na agresywne zachowanie.
- **seksizm** – uprzedzenie lub dyskryminacja ze względu na płeć.
- **seksualizacja** – proces, w wyniku którego wartościowanie drugiej osoby oraz siebie samego / siebie samej dokonywane jest przez pryzmat atrakcyjności seksualnej, uprzedmiotowienie osoby pod względem seksualnym lub narzucanie seksualności w niewłaściwy sposób (wg Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego).
- **cyberprzemoc** – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.

Przestępstwa motywowane seksualnie

- **przestępstwo kanonicznego wykorzystywania seksualnego** – kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez

duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) „Vos Estis Lux Mundi”.

- **przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-205 k.k.)** – zgwałcenie (art. 197), wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198), seksualne wykorzystanie zależności (art. 199), seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200), uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a), propagowanie pedofilii (art. 200b), kazirodztwo (art. 201), pornografia (art. 202), zmuszanie do prostytucji (art. 203), czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204).
- **Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym** – rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. <https://rps.ms.gov.pl/pl-PL/Public#/>

Osoby dramatu

- **osoba pokrzywdzona** – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).
- **osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie** – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc (art. 115 §11 „Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”).
- **skarżący** – każda osoba składająca skargę zawierającą zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.
- **podejrzany** – osoba, wobec której istnieją podejrzenia popełnienia przestępstwa, ale nie postawiono jeszcze zarzutów.
- **oskarżony** – osoba, której postawiono zarzuty karne.
- **przestępca seksualny** – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub procedurę kościelną.

Formy przemocy wobec dziecka

przemoc wobec dzieci – wszelkie formy złego traktowania fizycznego i/lub emocjonalnego, wykorzystywania seksualnego, zaniedbania lub niedbałego traktowania, wyzysku komercyjnego lub innego, skutkujące rzeczywistą lub potencjalną szkodą dla zdrowia, przetrwania, rozwoju lub godności dziecka w kontekście relacji odpowiedzialności, zaufania lub siły. Dzieli się powszechnie na pięć podtypów: przemoc fizyczna, znęcanie się emocjonalne/psychiczne, zaniedbanie, narażenie na przemoc w rodzinie, wykorzystywanie seksualne. W kontekście Kościoła katolickiego ważne jest także uznanie przemocy duchowej za dodatkowy podtyp przemocy.

- **przemoc fizyczna** to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna i emocjonalna** to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.

niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.

- **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
- **narażenie na przemoc w rodzinie** – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.
- **wykorzystywanie seksualne dziecka** – wykorzystanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Wykorzystanie seksualne dochodzi, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby. Obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do współżycia lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi. Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej. **Grooming (wobec dziecka)** – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.
- **przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, bullying)** – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę), a także przemoc podczas spotkań.

STANDARD 1: Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w diecezji

- **Biskup diecezjalny:** W wypełnianiu zadania ochrony małoletnich i osób bezbronnych biskup diecezjalny jest wspierany przez osobę odpowiedzialną za prewencję w diecezji oraz przez Zespół ds. prewencji.
- **Wdrażanie diecezjalnych standardów:** Biskup diecezjalny ustanawia ogólnodiecezjalne zasady ochrony, które są wytycznymi ogólnymi dla wszystkich parafii i instytucji kościelnych.
- **Zespół ds. prewencji:** Na poziomie diecezji działa zespół, który wspiera i monitoruje działania prewencyjne. Jego szczegółowe zadania określa „Statut Zespołu ds. prewencji w Diecezji Toruńskiej”.
- **Osoba odpowiedzialna za Prewencję:** Biskup diecezjalny wyznacza osobę kompetentną w zakresie ochrony małoletnich i osób bezbronnych jako odpowiedzialną za prewencję małoletnich. Pełni on jednocześnie rolę diecezjalnego koordynatora ds. prewencji. Jego szczegółowe zadania określa „Statut Zespołu ds. prewencji w Diecezji Toruńskiej”.
- **Dostępność:** Dokumentacja jest publicznie dostępna na stronach internetowych diecezji oraz w jej instytucjach.
- **Transparentność:** W przygotowaniu dokumentów biorą udział eksperci z zakresu przedmiotu oraz przedstawiciele młodzieży.
- **Dostosowanie prawne:** Standardy są w pełni zgodne z Kodeksem Prawa Kanonicznego, normami Stolicy Apostolskiej oraz polskim prawem stanowionym (szczególnie z ustawą o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich).

STANDARD 2: Weryfikacja i formacja kadr diecezjalnych pracujących z dziećmi i osobami bezbronnymi

- **Rejestry karne:** Przed dopuszczeniem do działalności z dziećmi lub osobami bezbronnymi obowiązkowe jest sprawdzenie kandydata w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Obowiązkowość ta spoczywa na odpowiedzialnych za parafie i instytucje kościelne.
- **Krajowy Rejestr Karny:** Wymagane jest przedłożenie organizatorowi działalności informacji o niekaralności w zakresie przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu i wolności seksualnej. W przypadku zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat poza Polską informacji o niekaralności z rejestru karnego danego państwa.
- **Zaświadczenie:** Każdy kto w diecezji chce prowadzić działalność z małoletnimi lub osobami bezbronnymi, także w formie wolontariatu, składa się w Kurii Diecezjalnej Toruńskiej informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. Duchowny lub osoba konsekrowana składa dodatkowo od swojego przełożonego świadectwo o dobrej opinii kanonicznej (z ang. „Letter of good standing”).
- **Stała formacja:** Wszyscy pracujący w diecezji z dziećmi i osobami bezbronnymi są zobowiązani do dbania o własną dojrzałość emocjonalną i duchową.
- **Oświadczenia:** Każdy podejmujący działalność składa pisemne zobowiązanie do przestrzegania polityki ochrony.
- **Szkolenia wprowadzające:** Każdy nowo dopuszczany do działalności przechodzi szkolenie z

zakresu rozpoznawania symptomów krzywdzenia i granic relacji.

STANDARD 3: Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania

- **Obowiązek zawiadomienia:** W przypadku podejrzenia przestępstwa, diecezja niezwłocznie zawiadamia organy ścigania (zgodnie z art. 304 k.p.k.) oraz delegata biskupa ds. ochrony dzieci i młodzieży.
- **Delegat ds. ochrony dzieci i młodzieży:** Biskup diecezjalny wyznacza delegata, który odpowiada za przyjęcie zgłoszenia oraz uruchomienie stosownych działań, w tym wskazanie możliwości otrzymania pomocy psychologicznej i duszpasterskiej oraz konsultacji prawnej osobie, która twierdzi, że została skrzywdzona lub jej bliskim oraz poinformowanie, w jaki sposób mogą skorzystać z takiej pomocy. Delegat pełni rolę osoby zaufanej.
- **Interwencja:** Każda informacja o krzywdzie, nawet jeśli dotyczy zachowań rówieśniczych, jest traktowana poważnie jako działanie prewencyjne.
- **Dokumentacja:** Wszystkie zgłoszenia są ewidencjonowane z zachowaniem zasad poufności i RODO.
- **Ochrona sygnalistów:** Diecezja gwarantuje, że żadna osoba zgłaszająca obawy w dobrej wierze nie dozna odwetu, dyskryminacji ani zastraszania.
- **Reagowanie na przypadki historyczne:** Skargi dotyczące zdarzeń z przeszłości lub zgłoszenia anonimowe nie są odrzucane a priori, lecz podlegają ocenie ryzyka pod kątem bezpieczeństwa dzieci w chwili obecnej.

STANDARD 4: Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym

- **Bezpieczeństwo:** Pierwszym krokiem jest odizolowanie osoby podejrzanej od skrzywdzonego dziecka.
- **Podejście skoncentrowane na ofierze:** Wszystkie instytucje diecezjalne traktują osoby skrzywdzone z godnością i szacunkiem, oferując im przestrzeń do bycia wysłuchanym.
- **Pomoc duszpasterska:** Diecezja zapewnia dostęp do duszpasterza osób skrzywdzonych wykorzystaniem seksualnym.
- **Wsparcie terapeutyczne i duchowe:** Diecezja zapewnia pomoc psychologiczną, psychiatryczną oraz specjalistyczne towarzyszenie duchowe dla ofiar i ich bliskich (ofiar wtórnych).
- **Wsparcie rodziny:** Pomocą obejmowani są również bliscy dziecka oraz grupa, w której doszło do incydentu.
- **Komunikacja:** Diecezja dba o rzetelne informowanie wspólnoty o zaistniałych faktach, chroniąc przy tym dobre imię osoby skrzywdzonej.
- **Osoba ds. opieki:** Wyznacza się dedykowaną osobę, która towarzyszy ofierze przez cały czas trwania procedur kanonicznych i prawnych.

STANDARD 5: Sposób postępowania z osobami podejrzanymi lub oskarżonymi

- **Zawieszenie w obowiązkach:** Po otrzymaniu wiarygodnego zgłoszenia, osoba oskarżona jest niezwłocznie odsuwana od pracy z małoletnimi na czas wyjaśnienia sprawy.
- **Nadzór biskupa:** Wobec podejrzanych duchownych lub pełniących posługę w Kościele stosuje się kroki przewidziane przez wytyczne Konferencji Episkopatu Polski. W przypadku duchownego diecezjalnego wydaje się dekret ogólny w sprawie statusu ekonomicznego kapłana oddalonego od posługi.
- **Ochrona domniemywanego sprawcy:** Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia dba się o ochronę dobrego imienia oskarżonego, a w przypadku fałszywych zarzutów – o jego publiczną rehabilitację. W przypadku braku udowodnienia winy przywrócenie na urząd, z którego został odwołany, lub zapewnienie równoważnego. Umożliwić pokrzywdzonemu kapłanowi fałszywym oskarżeniem występowania przez sądami powszechnymi i domaganie się odszkodowania.
- **Opieka duszpasterska:** Nawet osoby z wyrokami, należące do wspólnoty diecezjalnej, powinny zostać objęte odpowiednią opieką duszpasterską, przy jednoczesnym zakazie pracy z dziećmi.
- **Skargi nadzwyczajne:** Postępowania wobec wyższych przełożonych toczą się według ścisłych wytycznych „Vos Estis Lux Mundi”.
- **Postępowanie przy fałszywych oskarżeniach:** W przypadku stwierdzenia złośliwego i nieprawdziwego oskarżenia, diecezja podejmuje kroki w celu naprawy dobrego imienia niesłusznie oskarżonego.
- **Kurator:** Podejrzany duchowny diecezjalny ma prawo do pomocy kuratora, który sprawuje nad nimi nadzór m.in. w przypadku pobytu w więzieniu, w trakcie trwania postępowania, po zakończeniu postępowania. Określa się jego pozycję prawną – prawa i obowiązki.

STANDARD 6: Zasady chroniące w przestrzeni diecezjalnej

- **Przejrzystość miejsc:** Spotkania z małoletnimi (spowiedź, rozmowy duchowe) odbywają się w miejscach widocznych i oficjalnych; zabrania się spotkań w pokojach prywatnych.
- **Zasada „sam na sam”:** Niedopuszczalne jest przebywanie z dziećmi w odosobnieniu bez powiadomienia przełożonych lub rodziców.
- **Granice fizyczne:** Określone są jasne zasady dopuszczalnego dotyku oraz zachowania kategorycznie zabronione.
- **Bezpieczeństwo wyjazdów:** Udział dzieci i osób bezbronnych we wszelkich wyjazdach (np. pielgrzymkach, rekolekcjach, kursach) wymaga pisemnych zgód rodziców lub opiekunów prawnych oraz oddzielnych noclegów dla opiekunów i podopiecznych.
- **Standardy cyfrowe:** Przestrzega się zasad etycznej komunikacji online, unikając dzielenia się prywatnymi informacjami i dbając o czystość języka.
- **Publikacja wizerunku:** Na publikowanie wizerunku i danych osobowych dzieci trzeba posiadać zgodę rodzica lub prawnego opiekuna.

STANDARD 7: Edukacja dzieci i osób bezbronnych

- **Warsztaty ochrony:** Organizowane są szkolenia uczące rozpoznawania przekraczania granic oraz reagowania na wszelką przemoc.
- **Wsparcie asertywności:** Dzieci są zachęcane do informowania dorosłych o sytuacjach budzących ich niepokój, takich jak faworyzowanie czy niewłaściwe żarty.
- **Bezpieczeństwo w sieci:** Promowane są zasady higieny cyfrowej i ochrony wizerunku w mediach społecznościowych.
- **Partycypacja:** Przy tworzeniu i aktualizacji standardów zasięga się opinii młodzieży, aby zasady były adekwatne do ich potrzeb.

STANDARD 8: Doskonalenie systemu i wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką

- **Szkolenia certyfikowane:** Każdy pracownik pracujący z małoletnimi co dwa lata przechodzi szkolenie z zakresu prewencji.
- **Współpraca instytucjonalna:** Istnieje ścisła współpraca w zakresie doskonalenia systemu prewencji małoletnich i osób bezbronnych pomiędzy Zespołem ds. prewencji a parafiami i instytucjami kościelnymi, które prowadzą działalność z małoletnimi.

STANDARD 9: Jakość i ciągłość działań w zakresie prewencji

- **Aktualizacja standardów:** Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych jest weryfikowany i aktualizowany co dwa lata, aby odpowiadać na zmieniające się wyzwania i przepisy prawa.
- **Dostępność standardów:** Standardy ochrony są dostępne na stronie internetowej i w wersji papierowej w biurze instytucji.
- **Monitorowanie jakości:** Biskup diecezjalny oraz wyznaczeni eksperci oceniają stopień wdrożenia zasad we wszystkich podległych jednostkach.

ZAŁĄCZNIK 1

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 „Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” (Dz. U. 2024 poz. 560 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo.....
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:

.....
.....
.....

5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.

6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.

7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.

8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.

9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie..... za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w „Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii” oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za

złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 2

ZAŚWIADCZENIE O DOBREJ OPINII KANONICZNEJ („LETTER OF GOOD STANDING”)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że

..... jest duchownym o nieposzlakowanej opinii pochodzącym z naszej Archidiecezji/Diecezji, który posiada wszelkie uprawnienia do wykonywania swojej posługi duszpasterskiej.

Po zapoznaniu się z jego aktami osobowymi, zasięgnięciu opinii osób, które współpracowały z nim w poprzednich miejscach posługi, oraz na podstawie własnej wiedzy o osobie zainteresowanej, mogę bez zastrzeżeń zaświadczyć, że:

1. Jest duchownym o nieposzlakowanej opinii.
2. Nigdy nie został zawieszony (w obowiązkach) ani w żaden inny sposób ukarany dyscyplinarnie na mocy prawa kanonicznego.
3. Nigdy nie postawiono mu zarzutów karnych ani nie był karany sądownie.
4. Nigdy nie zachowywał się w sposób, który mógłby wskazywać, że może traktować osoby małoletnie lub dorosłe w sposób niewłaściwy.
5. Obecnie nie ma problemów z alkoholem lub substancjami odurzającymi, które pozostawałyby bez leczenia.
6. Obecnie nie ma problemów ze zdrowiem psychicznym lub emocjonalnym, które pozostawałyby bez leczenia.
7. Według mojej wiedzy, nigdy nie brał udziału w żadnym incydencie, który poddałby w wątpliwość jego przydatność lub kwalifikacje do wypełniania obowiązków i zadań wynikających z jego posługi duszpasterskiej.
8. Uczestniczył w zatwierdzonym szkoleniu dotyczącym zapewniania bezpiecznego środowiska dla dzieci i młodzieży.

Mogę bez zastrzeżeń oświadcząć, że cieszy się nienagannym charakterem oraz reputacją i posiada kwalifikacje do wykonywania swoich obowiązków duszpasterskich. Niniejszym wyrażam zgodę na prowadzenie przez niego posługi duszpasterskiej w żądanym okresie.

.....

podpis

.....

pieczęć instytucji

Data:

ZAŁĄCZNIK 3

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY DZIECI I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 „Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym” (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

Zapoznałem się z treścią dokumentu „Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w Diecezji Toruńskiej” i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 4

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydem.

Uwaga

W notatce wpisujemy tylko te informacje, które znamy ze zgłoszenia. Notatkę sporządzają osoby bezpośrednio zaangażowane w daną sytuację, najczęściej będzie to osoba zaufana wraz z osobą odpowiedzialną za interwencję. Pod notatką podpisuje się również proboszcz lub odpowiedzialny za daną agendę diecezjalną. Notatką taką posługujemy się w działaniach interwencyjnych (np. przy zgłoszeniu do delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży, do prokuratury itp.). Notatka lub jej kopia przechowywana jest w teczce dotyczącej ochrony małoletnich.

Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, proboszcz staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów Dekretu KEP lub / i RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

NOTATKA SŁUŻBOWA Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY

Data i czas zgłoszenia	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	

Świadkowie			
Forma podjętej interwencji <i>(zakreślić właściwe)</i>	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka / rodziny	Inny rodzaj interwencji (jaki?)
Dane organu/ placówek/ osób/ instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano			

.....
 miejscowość, data

.....
 czytelne podpisy osób uczestniczących w przyjmowaniu zgłoszenia

ZAŁĄCZNIK 5

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki Dekretu KEP lub / i RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZAŁĄCZNIK 6

AKTUALIZAJCA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

Zarządzenie z dnia w sprawie wprowadzenia zaktualizowanych Standardów Ochrony Małoletnich w [nazwa parafii/institucji].

Na podstawie art. 22c ust. 6 „Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich” (Dz. U. z 2024 r. poz. 560) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się „Zaktualizowane Standardy Ochrony Małoletnich w [nazwa parafii/institucji]”, stanowiące załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Zaktualizowane Standardy wchodzi w życie i obowiązuje z dniem podpisania.

§ 3

Zobowiązuje się wszystkich pracowników, współpracowników, wolontariuszy oraz praktykantów do zapoznania się z treścią dokumentu i bezwzględnego stosowania jego zapisów. Potwierdzenie zapoznania się ze standardami należy złożyć w formie pisemnej.

§ 4

Tracą moc poprzednio przyjęte Standardy Ochrony Małoletnich z dnia

§ 5

Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się osobie odpowiedzialnej za standardy ochrony dzieci.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

.....
(podpis i pieczęć osoby kierującej instytucją)

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI

Diecezja Toruńska jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi są znane wszystkim dorosłym pracującym z podopiecznymi, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2. Zasady komunikacji między dziećmi

- Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- Stosuj formy grzecznościowe.
- Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.

- Chronić intymność swoją i innych. Nie wysyłać i nie udostępniać zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- Sprzeciwiać się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przysyłać dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

Gdzie i kiedy szukać pomocy?

W sytuacji, gdy:

- doświadczasz przemocy ze strony osoby dorosłej lub rówieśnika;
- czujesz, że ktoś przekracza granice Twojej intymności lub coś na Tobie wymusza, choć Ty tego nie chcesz;
- jesteś świadkiem, że ktoś inny jest krzywdzony;
- widzisz lub odczuwasz, że dzieje się coś niepokojącego i zagrażającego;
- przeżywasz trudne chwile.

Nie zostawaj z tym sam/a. Możesz znaleźć wsparcie. Blisko Ciebie są osoby, które będą umiały Ci pomóc.

Jeśli potrzebujesz pomocy lub rozmowy, chcesz chronić siebie, dziecko lub rodzinę.

- **800 12 12 12** – całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
- **116 111** – całodobowy telefon zaufania dla dzieci i młodzieży prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę
- **112** – numer alarmowy w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia

DODATKOWE WAŻNE KONTAKTY

Ogólnopolska pomoc

- „Niebieska Linia” Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie **800 12 00 02**
- poradnia mailowa: **niebieskalinia@niebieskalinia.info**
- Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym **222 309 900**
- Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej **800 120 226**
- Kryzysowy telefon zaufania dla dorosłych **116 123**
- Centrum Wsparcia dla Osób Dorosłych w Kryzysie Psychicznym **800 702 222**

Lokalne placówki pomocowe

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Chełmno, **566863429 / 566860052**
- Optima Care, Chełmno, **571 330 014**
- Chełmiński Anonimowy Telefon Zaufania, piątki 11:00- 16:00, **533 216 647**
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie
- Policja, Wydział Prewencji
- Placówki ochrony zdrowia
- Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych
- Caritas

